

Datum

2024-07-09

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2024-2562

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående Principer och modeller för
tilldelning av budgetram från kommunfullmäktige till
funktionsstödsnämnden
STK-2024-897**

Funktionsstödsnämnden lämnar följande yttrande:

Sammanfattning

Funktionsstödsnämnden är överlag positivt inställd till föreslagna principer och modeller för tilldelning av budgetram från kommunfullmäktige till funktionsstödsnämnden. Förslagen uppfyller i stort syftet om att möta utmaningar inom tidigare tilldelningsmodell med koppling till den svaga korrelationen mellan stadens demografiska utveckling och volymutvecklingen inom nämndens ansvarsområde. Det finns samtidigt vissa frågor och osäkerheter i den nya modellen som behöver arbetas vidare med, följas upp och utvärderas.

Yttrande

Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv till förslaget om att från och med budget 2025 tillämpa en volymjusterad demografieffekt för LSS-insatserna daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidstillsyn samt SoL-insatserna särskilt boende, korttidsplats och boendestöd. Nämnden instämmer i att denna förändring av modellen innebär en bättre följsamhet mellan tilldelning av budgetram och faktiska volymökningar inom nämndens verksamhet.

Det är även positivt att volymjusteringen baseras på tre års genomsnitt av utfall och budget, i syfte att begränsa oönskade variationer i tilldelningen av resurser.

Funktionsstödsnämnden vill framhålla att till följd av yttre faktorer kan betydande förändringar ske när det gäller volymutvecklingen även inom insatser enligt LSS och Sol som inte är föremål för föreslagna modelljusteringar.

Enligt den nya tilldelningsmodellen föreslås inga förändringar avseende insatsen personlig assistans. Detta mot bakgrund av den osäkerhet som råder inför kommande förändringar på nationell nivå. Huvudmannaskapsutredningen har föreslagit att all personlig assistans blir statlig och att kommunernas ansvar för assistans överförs till

Försäkringskassan under ett års tid med start i januari 2026. Våren 2024 har dock ingen proposition om förstatligande ännu presenterats och på nationell nivå signaleras att förändringen kan dröja till 2027 eller 2028. Detta innebär att volymutvecklingen framöver när det gäller personlig assistans samt dess påverkan på nämndens ekonomi är svårbedömliga. Utvecklingen påverkas dels av lagändringarna som trädde i kraft i januari 2023, dels av hela assistansens föreslagna övergång till statligt ansvar. Våren 2024 pekar utvecklingen på en trend med ökade volymer inom både personlig assistans enligt SFB och personlig assistans enligt LSS, en utveckling som behöver följas upp kontinuerligt då den kan påverka nämndens ekonomiska förutsättningar under flera år framöver.

Utvecklingen inom personlig assistans är en omvärldsfaktor som funktionsstödsnämnden inte kan påverka. Samtidigt prognostiseras införandet av de förändringar som staten aviserat ta längre tid än det var planerat. Detta innebär att den ekonomiska påverkan på nämndens ekonomi som utvecklingen inom personlig assistans medför kommer fortsätta under en längre tid framöver.

Funktionsstödsnämnden hade därför önskat att även personlig assistans hade omfattats av tilldelningsmodellen, alternativt att nämnden erhållit ansvarsbefrielse för det ekonomiska utfallet inom insatsen.

Funktionsstödsnämnden instämmer i att LSS-boende är en insats där sambandet mellan demografisk utveckling och nämndens åtagande är fortsatt svagt och ställer sig positiv till stadskontorets förslag att nuvarande modell för tilldelning för utbyggnad av LSS-boenden bibehålls. Antalet vuxna med bostad med särskild service LSS har varit relativt konstant de senaste åren samtidigt som målgruppen har förändrats. Allt fler personer med ett lägre behov av stöd har fått sina behov tillgodosedda genom boendestöd och andra SoL-insatser i stället för LSS-boende medan behovet av gruppboendestäder till personer med stora eller särskilda behov har ökat. Samtidigt har volymutvecklingen inom bostad med särskild service för barn och unga enligt LSS överskridit demografiutvecklingen de senaste åren. Allt detta talar för att det finns ett fortsatt behov av LSS-utbyggnad och nämnden anser att det är positivt att i den nya modellen bibehålls ett äskande för utbyggnad av LSS-boenden/boendeplatser även fortsättningsvis men med avdrag för avveckling av LSS-boenden/boendeplatser. Här avses boendeplatser inom ramen för satellitlägenheter. Funktionsstödsnämnden ställer sig positiv även till stadskontorets förslag om fortsatt utredning när det gäller nämndens interna resursfördelningsmodell som grund för bedömning av nettokostnader för utbyggnad och avveckling av LSS-boenden.

Eftersom möjligheten till start av nya LSS-boenden i egen regi som dessutom ska möta den enskildes behov är begränsad kan behovet av LSS-utbyggnad komma behöva mötas av ett utökat antal platser i extern regi, samtidigt som nämnden i största möjliga mån vill undvika externa placeringar. Tilldelning av ekonomiska medel till nämnden hanteras inom ramen för utbyggnad av LSS-boende/boendeplatser, vilket förutsätter att vetskap om utvecklingen under det nästkommande budgetåret finns vid antagandet av budgetskrivelsen. Behovet av externa boendeplatser är samtidigt svårt att förutse och planerade volymer som överskrider under innevarande år får även en ackumulerad ekonomisk effekt de kommande åren.

Nämndens nettokostnader för externa LSS-platser har ökat från 33,7 mnkr 2022 till 66,3 mnkr enligt prognosen för 2024, vilket innebär att kostnaden nästan fördubblats under en treårsperiod. För 2024 genererar ökade kostnader motsvarande två externa platser utöver budget en negativ avvikelse om 5,4 mnkr.

Funktionsstödsnämnden vill därför framhålla att nämnden bör erhålla ekonomisk kompensation under budgetåret i fall behovet av boendeplatser i extern regi överskrider planerade volymer och därför inte kunnat ingå i tilldelningen av medel för LSS-utbyggnad i budgetramen. Gällande avdrag för avveckling av LSS-boenden föreslås i rapporten att ”avveckling som inte är känd i samband med budgetskrivelsen beräknas i efterhand”. Nämnden menar att även behovet av LSS-boendeplatser i extern regi bör hanteras enligt samma princip, då även här möter planeringen motsvarande svårigheter som vid avveckling.

När det gäller ekonomiska medel till LSS-utbyggnad 2025 vill nämnden särskilt påtala att belopp som tas upp i rapporten inte överensstämmer med nämndens äskande inför budgetåret. Anledningen till detta är att vid hantering av ärendet i KSAU hade funktionsstödsnämnden ännu inte behandlat Budgetskrivelse 2025.

Ett område som inte berörs av rapporten men som funktionsstödsnämnden vill lyfta är förhållandet mellan kostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser och volymförändringarna inom övriga insatser. Funktionsstödsnämnden har i många sammanhang påtalat vikten av att den kommunala hälso- och sjukvården har rätt förutsättningar för att bedriva en högkvalitativ verksamhet med patientsäkerheten i fokus. Majoriteten av de brukare som mottar stöd enligt LSS eller SoL från nämndens verksamheter har även behov av kommunal hälso- och sjukvård och ökningen av brukarvolymerna bedöms vara större än vad dagens dimensionering av hälso- och sjukvårdsverksamheten kan möta.

Att i samband med budgetskrivelsen fortsatt kunna äska ekonomiska medel anser nämnden är viktigt. Förändringar som innebär ökade kostnader eller lägre intäkter kan uppstå oberoende av tilldelningsmodell och påverka nämndens verksamhet. Som exempel kan nämnas behovet av satsningar på medarbetarnas kompetensutveckling för att möta den växande utmaningen med kompetensförsörjningen inom välfärden. Ett annat exempel är ett ökat behov av att framöver utveckla främjande och förebyggande insatser till vuxna, barn och unga, inte minst för att möta förändringarna som den nya socialtjänstlagen innebär.

Vidare vill funktionsstödsnämnden understryka vikten av att rutiner för tillämpning av den nya tilldelningsmodellen tas fram i samarbete med stadskontoret samt att tydliga definitioner av begrepp såväl som beräkningar som står till grund för underlaget fastställs och dokumenteras. Detta för att tillförsäkra modellens transparens men även för att underlätta uppföljning och analys av ekonomiska konsekvenser som modellens tillämpning har på nämndens budgetram.

Funktionsstödsnämnden anser att det är önskvärt att vid lämplig tidpunkt efter implementering genomföra en utvärdering av tilldelningsmodellen. Mot bakgrund av utvärderingens resultat kan det uppstå ett behov av att revidera principerna för tilldelning till följd av exempelvis förändringar i omvärlden som påverkar nämndens målgrupper eller till följd av eventuella svagheter som modellen uppvisat.

Ordförande Roko Kursar (L)

Ansvarig chef Annika Gottfridsson

Reservationer

Josefin Anselmsson (M), Peter Eliasson (M) och Lise-Lott Douhane (M) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 5)

Madeleine Håkansson (V) och Carin Gustafsson (V) reserverar sig mot beslutet. (se Bilaga 6)

Uno Hansson (SD) och Stefan Claesson (SD) reserverar sig mot beslutet. (muntlig reservation)